

Ke zkvalitnění velení a řízení v ČSLA

Sjezdy komunistických a dělnických stran socialistických zemí, uskutečněné v letošním roce, vytyčily jako hlavní cíl celospolečenského rozvoje v letech 1971 až 1975 dále zvýšit hmotnou a kulturní úroveň lidu a zpevnit jeho životní jistoty a perspektivy uvnitř své země a v rámci společenství socialistických zemí.

Dosažení tohoto cíle je v kterékoliv socialistické zemi podmíněno především plánovitým a efektivním rozvojem socialistické výroby a všestranným vzestupem společenské produktivity práce. Současný vědecký a technický stupeň poznání a kulturní pokrok, jichž lidstvo dosáhlo, staví před kteroukoliv společností a tedy i před socialistickou společností zejména **dva základní faktory**, na nichž je vzestup výroby a společenské produktivity práce bezprostředně závislý.

Prvním základním faktorem je právě všestranné, cílevědomé, plánovité a účinné prosazování a uplatňování vědy a techniky v rozvoji socialistických výrobních procesů. Ve Zprávě o činnosti ÚV KSSS XXIV. sjezdu KSSS, kterou přednesl generální tajemník ÚV KSSS soudruh L. I. Brežněv, se ve statii II. Hlavní otázky hospodářské politiky strany v současné etapě zcela jednoznačně říká, že „Rozvoj vědy a techniky je hlavní pákou při budování materiálně technické základny komunismu. Proto musíme u tak závažné otázky, jako je rozvoj vědy a techniky, vidět jasně perspektivy a přihlížet k nim v praktické činnosti“. V této souvislosti mohou snést dlouhou řadu dalších výroků a myšlenek z mnoha projevů a přijatých dokumentů XXIV. sjezdu KSSS, které tuto tezi rozvíjejí, vysvětlují a přesvědčivě zdůvodňují a dokumentují. Nejinak je tomu i ve všech materiálech XIV. sjezdu KSČ, ve kterých se projednávaly a stanovovaly cíle hospodářské a technické politiky naší strany v nadcházejícím období.

Druhým základním faktorem, na němž je přímo závislý vzestup společenské výroby a produktivity práce v současné etapě rozvoje všech socialistických společností, je podstatné zvýšení a neustálé zdokonalování **úrovně řízení**. Pochopitelně, že nejenom úrovně řízení ekonomiky, ale všech společenských procesů v socialistické společnosti. Opět je zcela zřetelně ve Zprávě o činnosti ÚV KSSS XXIV. sjezdu KSSS řečeno, že „... klíčovou otázkou ekonomické politiky strany je zdokonalování systému řízení ekonomiky“ a dále, že „... v poslední době se pronikavě rozšířily možnosti zlepšit řízení. Souvisí to se zvýšením úrovně vědomostí a odborné přípravy našich kádrů, širokých mas pracujících s rychlým rozvojem vědy o řízení a elektronické výpočetní techniky.“

Ve Zprávě o činnosti strany a vývoji společnosti od XIII. sjezdu KSČ a dalších úkolech strany, kterou přednesl generální tajemník ÚV KSČ soudruh G. Husák, se rovněž konstatuje, že „Využit předností socialismu vyžaduje neustále působovat soustavu řízení novým podmínkám a úkolům“.

Otázkám řízení, systému řízení, vědě o řízení a politice stran k podněcování a zabezpečování stále vyšší kvality tohoto procesu věnovaly oba sjezdy mnoho místa. Byla řečena závažná slova a přijaty i závažné úkoly.

Prudký rozvoj přírodních, technických a společenských věd v našem věku a dále velice rychlá a bezprostřední aplikace a konkrétní využití jejich výsledků v životní praxi současné společnosti, je specifickým, výrazným, oproti minulým epochám, zcela kontrastním rysem 20. století a jeho druhé poloviny zvláště.

Vstupujeme do podmínek, kdy bude naléhavěji vystupovat **závislost** obou faktorů, které ještě donedávna nebyla vždy věnována náležitá pozornost a nebo byla zcela opomíjena. Domnívám se, že v logice historicky se vyvíjejícího obsahu obou faktorů lze vycítit existenci rovnice o dvou proměnných, v níž zcela bezpečně faktor první, věda a technika, je nezávisle proměnnou a faktor druhý, řízení ve společnosti, je závisle proměnnou. Nezávislost v této rovnici, v neprospěch závisle proměnné, je zjevná a zákonitá. Každá společnost musí a bude muset vyvíjet stále větší úsilí k tomu, aby udržela tuto nerovnost **v přijatelných mezích** a aby, odvážně řečeno ono Δy^1) posunovala stále více k nule.

Z toho vyplývá, že tím optimálnější budou vyhlídky lidské společnosti na všestranně bohatý a humánní rozvoj, čím více se faktor řízení bude přibližovat v potřebné toleranci faktoru vědy a techniky. Nikdy nemůže nastat rovnost, neboť tím by ustal vývoj. Vždy tu bude rozpor. Jde tedy o to, aby byl v přístupných mezích, sehrával roli aktivního prvku ve vývoji společnosti a aby nepřešel do antagonistického rozsahu.

Oba pojednávané faktory mají stejnou, řekl bych rozhodující, úlohu ve vývoji a cílech současných socialistických společností. Jejich funkce a vzájemná závislost se opírá a vychází z marxistického učení o vztazích společenské základny a nadstavby, rozvedeného potom ve vědeckém socialismu, v podmínkách socialistické ekonomie, do poučky o ekonomickém zákonu nezbytného souladu výrobních sil a výrobních vztahů. Jestliže v současné etapě se věda stala součástí výrobních sil a řízení ve společnosti je nutně vztahovou záležitostí, pak „nezbytnost souladu“ obou těchto stránek, nebo v duchu shora řečeného, přípustná nerovnost obou těchto faktorů, má svou hlubokou oprávněnost, naléhavost, své filosofické a politické zdůvodnění.

Domnívám se, že právě proto s takovou naléhavostí pojednává jak XXIV. sjezd sovětských komunistů, tak náš XIV. sjezd, jakož i sjezdy ostatních stran socialistických zemí, o nutnosti věnovat vědě o řízení společnosti a technice, která se do společenských řídicích procesů nezadržitelně a s veškerou prudkostí prodírá, mimořádnou pozornost. Domnívám se dále, že se nové vědní a sociálně politické kategorie, jako jsou integrační procesy v řízení společnosti, prognostické zpracování vývojových trendů společnosti, matematické a systémové modelování jako předpoklad pro vědecké plánování rozvoje společnosti a mnoho nových dalších prvků, dostaly chť nechtě na pořad dne, chť-li socialistické země dále, ještě s větší silou a průkazností, aktivně udá-

¹⁾ vyjádříme-li si funkční závislost obou proměnných obecným vzorcem $y = f(x)$, kde y je přisouzeno faktoru druhému (řízení) a x faktoru prvnímu (věda a technika).

vat celosvětový pohyb a dále přiblížit revoluční síly k novým vítězstvím dělnické třídy a pracujících v sociálním a politickém přetváření světa.

Dovolil jsem si poněkud šíře vyjádřit svůj vlastní názor a své pojetí smyslu a opodstatněnosti myšlenek sjezdů našich stran, věnovaných hledání a naznačení hlubokých a neopomenutelných souvislostí mezi vědeckotechnickým progresem současnosti na straně jedné a mezi schopností společnosti ovládat tento vývoj, tj. úroveň řízení ve společnosti na straně druhé.

Je samozřejmé, že v dnešním třídně rozděleném světě je na straně socialistických zemí jednou z rozhodujících sil, jak zamezit a klást překážky vyloučení nerovnosti obou faktorů z přípustných mezí, ozbrojená moc socialistických států. Na jejím potenciálu, kvalitě přípravy a nepřetržité pohotovosti, závisí ve vnějším měřítku zachování světového míru a respekt imperialistického světa.

Vojenská síla socialistických zemí se proto musí nyní a ještě dlouho v budoucnosti obrážet na straně faktoru cílevědomého a plánovitého uplatňování vědy a techniky v rozvoji vojenského potenciálu a jeho úderné síly v armádách socialistických států. Lze říci, že vědeckotechnický pokrok v rozvoji výrobních sil a společenské produktivity práce v socialistické společnosti je zatím podmíněn a musí být zabezpečován vědeckotechnickým pokrokem ve výstavbě a přípravě ozbrojených sil.

Analogie závislosti obou faktorů v celospolečenském rozvoji vědy, techniky, výroby, produktivity a řízení je potom v ozbrojené složce vyjádřena vztahem mezi technickým a palebným potenciálem, což představuje zejména kvantitativní stránku vztahů, a mezi schopností uvádět tento potencionál v činnost, což představuje zejména kvalitativní stránku vztahu. Tato druhá kvalitativní stránka vztahu, vyjadřující funkční a dynamické vlastnosti vojenského potencionálu, je vedle řady jiných okolností, technického, ekonomického, sociálního, psychologického apod. charakteru závislá rozhodujícím způsobem též na schopnosti ovládat tento potencionál tj. *na úrovni velení a řízení v armádě*.

Úroveň současné vojenské techniky a její ničivá schopnost, složitost bojových sestav a náročnost jejich manévru, prostorové, dynamické a časové dimenze vedení boje a další vojenské, politické, ekonomické a společenské faktory, charakterizující současnou podobu ozbrojeného zápasu, kladou stále vyšší požadavky na lidské činitele, ať velitele, štáb, jednotku či řadového vojáka, má-li být proces výstavby, přípravy a pohotovosti armády odpovídajícím způsobem ovládán, organizován, řízen a předvídán.

Již dlouhou řadu let si musí každý příslušník velitelského sboru stále výrazněji a konkrétněji uvědomovat, že minulé formy a metody jeho činnosti, na kterémkoliv místě, nemohou obstát ani v individuálním pojetí, ani v kolektivním, tj. v jeho spojení se štábem, jednotkou, zbraní, nebo jakýmkoliv jiným technickým systémem.

Proto, již více než deset let, je otázkám zkvalitňování systému velení a řízení ve všech armádách států Varšavské smlouvy věnována značná pozornost a stále naléhavěji je cítit potřebu cílevědomě přizpůsobovat formy, metody a vlastní obsah řídicí a organizační práce, především velitelů a štábů, rychle se rozvíjející vojenské technice a požadavkům na výstavbu a přípravu armády.

Stále větší pozornost udílí těmto potřebám vedení stran, vlád a velení armád všech členských států Varšavské smlouvy. Mimořádnou pozornost těmto otázkám věnuje velení Sovětské armády a štáb Spojených ozbrojených sil.

Řada opatření a aktů štábu Spojených ozbrojených sil z posledních let vede cílevědomě a plánovitě k integraci úsilí všech spřátelených armád, která se promítne zejména do intenzivního rozvoje mezinárodní spolupráce na vzájemně dohodnutých úkolech, sjednocování postupů, unifikace technických systémů a prostředků a účinného ověřování a zavádění výsledků této práce do praxe velení a řízení v jednotlivých armádách.

Péče a starostlivost o rozvoj této oblasti v armádách je potvrzena též XXIV. sjezdem KSSS a XIV. sjezdem KSČ. Ve svém vystoupení na poradě stranického aktivu ČSLA dne 11. 6. t. r. soudruh ministr národní obrany uvedl: „Systém velení, jako vysoce specializovaná a náročná činnost, klade v současné době vysoké požadavky na schopnost velitelského sboru.“

Rozvoj a zkvalitňování systému má pochopitelně více stránek. Jedná se v podstatě o společenský systém a společenský proces ve specifických podmínkách armády jako mocenského nástroje dělnické třídy, komunistické strany a socialistického státu. Velení jako systém má své prvky, vytvářené a formované zejména organizačními strukturami orgánů velení, hmotným prostředím velení, technickými prostředky působícími ve velení a konečně člověkem, jako rozhodujícím prvkem, subjektem i objektem působícím na velení. Mezi těmito základními prvky potom dochází ke vztahům, vnitřním i vnějším, směřujícím mimo samotný organismus armády. Tyto vztahy jsou dány základními řády, statuty, organizačními režimy a konečně působnostmi. Vedle základních řádů je v ostatních normách rozhodujícím kritériem nalézt žádoucí proporce mezi právy a odpovědností jednotlivců a jednotlivých organismů tvořících strukturu orgánů velení.

Podkladem, řekl bych jakousi materií, vztahů mezi jednotlivými prvky systému velení, jsou informace. Působí navzájem mezi lidmi, jakož i mezi lidmi a technikou ve velení. Jejich prostřednictvím, nebo pomocí nich, se proces velení a řízení uvádí do činnosti. Jsou-li informace materií vztahů mezi jednotlivými prvky systému velení, pak jejich (informační) systém, v němž informační procesy probíhají, je jakousi energetickou základnou vztahů.

Jestliže jsou v současné době jedním z rozhodujících prvků jakéhokoli systému řízení (a tedy v armádě jeho specifiky — systému velení) jsou technické prostředky, pak technické prostředky a jejich vývoj v informačním systému a procesech v řízení a velení mají rovněž své stále významnější a náležitější místo. V technizaci velení hraje proto stále vážnější roli **technizace informačních procesů**. Technizace velení jako systému má širší význam, zejména tam, kde máme na mysli uspořádání organizačních struktur v systému velení, celkové vybavení hmotného prostředí velení a různé jiné technické stránky velení. Technizace informačních procesů je tedy **jednou ze stránek celkové technizace velení**.

Technizace informačních procesů ve velení má svůj základ především v mechanizaci a automatizaci. Tyto dvě fáze nelze od sebe jednoznačně oddělovat. Dříve než začala do této stránky technizace ve velení prosakovat automatizační technika (především samočinné počítače a technické přenosové cesty informací o velkých rychlostech), bylo možné hovořit jen o mechanizaci jako o samostatné, do určité míry vyhraněné, fázi technizace informačních procesů. Dnes, kdy na široké frontě nastupuje automatizační technika, výraznější hranicí mezi oběma fázemi (nebo stadii) vést nelze. Prolínají se stále více navzájem a postupně vytváří ucelené systémy, zahrnující v sobě sběr, prvotní zpracování, přenos, finální zpracování a využití informací. Taková je pře-

devším tendence do nedaleké budoucnosti. Znamená to proto, že mechanizační technika ještě nyní, ale i v budoucnu, bude na některých místech velení a v některých specifických oblastech dále používána autonomně, aniž by ihned, současně docházelo k propojení se systémem přenosu dat a jejich zpracováním na samočinných počítačích.

Vpředu jsem se zmínil o více než desetileté kvalitativně nové pozornosti otázkám rozvoje velení a řízení ve spojeneckých armádách. Je tomu tak i v Čs. lidové armádě, kde tento proces má své počátky na přelomu padesátých a šedesátých let. V té době byly učiněny též první kroky k rozvoji mechanizace a automatizace v informačních procesech velení.

Za dobu deseti let se v armádě vytvořila v podstatě široká základna organizační, kádrová, technická i programová. Desítky a stovky odborníků v armádě dosáhly potřebné kvalifikace k tomu, aby mohly cílevědomě, ve prospěch praxe, tuto činnost rozvíjet. Vytvořil se i potřebný metodologický a teoretický základ pro rozvoj mechanizace a automatizace velení.

Celý desetiletý vývoj však nebyl přímočarý, jenom úspěšný, a pro potřeby velení v naší armádě vždy efektivní. Několik let před rokem 1968 a v období let 1968 a 1969 zvláště, zasáhla citelně tuto oblast v armádě pronikající buržoasní ideologie, která stále více stírala marxistický, politický a třídní základ a zavedla řadu bývalých čelných funkcionářů oblastí mechanizace a automatizace ve velení na více či méně výraznou pozici pravicového oportunismu. Důsledkem toho pak byl rozklad jakéhokoliv centrálního řízení této oblasti, vytváření iluzorních hypotéz a koncepcí odtržených od potřeb praxe a v konečné instanci potom postupný odklon a izolace od mezinárodních tendencí a záměrů v rámci koalice armád států Varšavské smlouvy.

V obtížném pracovním úsilí, v ovzduší kritiky, polemik a sporů s doživajícími nesprávnými předsudky a představami v myšlení řady funkcionářů a pracovníků, jsme se přece jenom dopracovali základních požadavků na další postup. Jde o tyto požadavky:

- přiblížit rozvoj oblasti mechanizace a automatizace ve velení **aktuálním i perspektivním potřebám vojsk** a obrany země,

- plně respektovat **požadavky a potřeby mezinárodní spolupráce** v rámci bratrských armád států Varšavské smlouvy,

- *zefektivnit* teoreticko-výzkumnou, aplikační a realizační činnost všech orgánů a pracovišť působících v této oblasti,

- obnovit postupně *jednotné centrální řízení* oblasti v celoarmádním měřítku,

- formulovat a realizovat takové úkoly a opatření, u kterých je **realnost** kádrového, materiálního, technického, finančního a jiného pokrytí,

- upustit od předcházejících globálních koncepcí rozvoje mechanizace ve velení a postupovat po určitých, předem promyšlených a přijatých **směrech**, přinášejících efekt v současné době i bližší perspektivě.

Z těchto postulátů nám především vynikla jednoznačná závažnost postupu k obnovení a principiálnímu prosazení jednotného centrálního řízení, integrujícímu v celoarmádním rozsahu veškeré záměry a snahy v rozvoji oblasti, dále otevřený, upřímný a dělný přístup ke spolupráci v této oblasti se Sovětskou armádou a ostatními bratrskými armádami států Varšavské koalice a konečně nutnost nekompromisně bránit případným úmyslům pokračovat v činnosti na takových směrech, které nejsou kolektivně přijaty, odsouhlaseny a

nedávají záruky afektu pro praxi velitelů, štábů a vojsk. Jsem přesvědčen o tom, že již zhruba před půldruhým rokem tato kritéria další činnosti všichni upřímně smýšlející komunisté a ostatní pracovníci v této oblasti přijali a že v jejich rámci bude drtivá většina funkcionářů, všech pracovníků oblasti, dále postupovat a práci rozvíjet. Jsem přesvědčen o tom, že se zdravě smýšlejícím pracovníkům, usilujícím jít pevně po politické linii naší strany, formované od dubnového pléna 1969 až po samotný XIV. sjezd strany, podaří kdykoliv nyní i v budoucnu odrazit jakýkoliv záměr, který by odváděl pozornost a pracovní činnost od nového nastoupeného kursu v oblasti mechanizace a automatizace ve velení.

Na základě uvedených kritérií zpracoval široký kolektiv pracovníků oblasti v začátku minulého roku **Základní rámcovou linii rozvoje mechanizace a automatizace ve velení v ČSLA na léta 1970 až 1975**. Dnes je to schválený dokument, promítnutý koncem m. r. do návrhu 5. pětiletého plánu výstavby Čs. lidové armády na léta 1971 až 1975 za průřezovou oblast mechanizace a automatizace ve velení ČSLA.

Tato základní směrnice má dvě hlavní poslání. Za prvé stanoví reálné množství úkolů, jak dále rozvíjet mechanizaci a automatizaci v nadcházejících pěti letech a výsledky práce ověřovat nebo přímo zavádět v metodě činnosti velitelů a štábů. Za druhé stanoví řadu úkolů, jejichž plněním se vytváří předpoklady pro zpracování dlouhodobé komplexní koncepce rozvoje mechanizace a automatizace ve velení v letech 1976 až zhruba 1985.

Pokud jde o prvé poslání, rozvíjí se činnost k rozpracování rozhodovacích (optimalizačních) a informačních úloh a zavádění mechanizačních a racionalizačních prostředků v polním systému velení. V tomto směru budeme jednoznačně sledovat vývoj v celokoaličním rámci a vnitřní úkoly záměrům a koncepcím v koalici spojeneckých armád podřizovat. Domnívám se, že snahu jít nesmlouvavě tímto směrem v naznačeném obsahu jsme vyjádřili, byť zatím jen s malými pozitivními výsledky a často i nezdarem, na několika akcích loňského i letošního roku. Bylo to především na frontovém operačním velitelsko-štábním cvičení NEUTRON, spojeneckém cvičení BRATRSTVÍ VE ZBRANI na území NDR, na operačním velitelsko-štábním cvičení 4 armády a konečně v poslední době na spojeneckém leteckém operačním cvičení TATRY. Byly to akce, do jejichž rámce byly vůbec poprvé nasazeny síly a prostředky mechanizace a automatizace ve velení. Bohaté praktické zkušenosti i teoretické poznatky z těchto prvních našich akcí umožnily v začátku letošního roku nově posoudit situaci, zpřesnit některá opatření ve zmíněné základní rámcové linii rozvoje a zkvalitnit i urychlit postup v dalších letech. Počínaje výcvikovým rokem 1972 budou se souhlasem představitelů některých svazů určeny svazky a svazy, kde se bude permanentně mechanizační a automatizační technika, její systémové uspořádání, jakož i programy činnosti na této technice v polní přípravě velitelů a štábů, ale i v mírové činnosti štábů, odzkoušovat.

Prvé poslání základní rámcové linie sleduje vedle polního systému velení též otázky velení na teritoriu a velení a řízení v mírových podmínkách. V teritoriální problematice je rozpracována řada úloh, týkajících se informačních procesů ve velení prostředkům OZHN na teritoriu, v mobilizačním zabezpečení dopravní problematice a materiálně technickém a zdravotnickém zabezpečení.

Značnou tradici z předcházejících deseti let má strojové zpracování informačních procesů v agendách velení v mírových podmínkách a ve vědeckotechnických a optimalizačních výpočtech, různých institucí armády. Zde má naše

armáda dokonce určitý předstih před některými koaličními armádami. I v tomto směru pokračují práce na řadě úkolů z oblasti organizačního, kádrového, materiálně technického a zdravotnického zabezpečení, dále z oblasti finanční služby, racionalizace řízení v opravárenské a skladové základně armády apod. V současné době se dokončuje rozsáhlý průzkum činnosti složek MNO, po jehož analýze bychom chtěli v součinnosti s těmito složkami zpracovat ucelenou dílčí koncepci a stanovit perspektivní plán úkolů v postupném a stále více systémovém zavádění mechanizačních a automatizačních prostředků do procesu řízení a správy jednotlivých druhů vojsk a služeb. Domnívám se, že právě v tomto směru lze v mírových podmínkách vidět jednu z hlavních cest k prosazování **komplexní socialistické racionalizace** ve velení a řízení v ČSLA. Je přitom však samozřejmé, že obsah komplexní socialistické racionalizace ve výstavbě, výcviku a celkové činnosti a životě armády je daleko širší a nedotýká se jenom samotné technizace ve velení a řízení.

V naší oblasti jako další úkoly, náležející do obsahu racionalizace, vidíme ve snaze o zkvalitňování metod práce a prostředí činnosti velitelů a štábů cestou organizačních vylepšení, zaváděním pomůcek pro racionalizaci práce s mapou, zaváděním technicky vyspělých reprografických zařízení a vybavováním mobilních a odolných štábních pracovišť mechanizační a automatizační technikou. Tyto úkoly pochopitelně řeší příslušní materiální hospodáři za naší účasti a spolupráce. I na tomto úseku jsme dosáhli spolu s příslušnými druhy vojsk a služeb některých dobrých výsledků, ukazujících na další možnosti v perspektivě.

Pokud jde o druhé poslání základní rámcové linie, sledujeme cíl co nejrychleji se dopracovat objektivního zhodnocení vnitřní i vnější situace, rozpoznat prognózu obecného vývoje automatizační techniky a jejího systémového uplatňování v řídicích systémech a procesech, plně pochopit formy, metodu a obsah jednotlivých koaličních tendencí v této činnosti a vytvořit tak široké, teoreticky podložené a objektivně prozkoumané východisko pro rozpracování reálné a efektivní dlouhodobé koncepce v ČSLA, promítané potom a zpřesňované v dalších pětiletých obdobích. Tato práce si v nejbližších dvou letech vyžádá mimořádného úsilí funkčních orgánů a naší teoreticko-výzkumné a vědeckopedagogické základny. Jsem toho názoru, že tento postup byl správný, jestliže jsme ihned nevolili cestu komplexního koncepčního zpracování. Nebyly k tomu vytvořeny potřebné podmínky, proto jsme stanovili pouze směr — linii, z které budeme vycházet při komplexním zpracování.

Pokusil jsem se touto úvahou přiblížit smysl veškeré pozornosti a vážnosti, které věnovaly sjezdy našich stran otázkám úrovně řízení ve společnosti. Šlo mně především o stále výrazněji vystupující funkční závislost vědeckotechnického pokroku na straně jedné, a schopnosti lidí jej ovládnout na straně druhé. Platí-li toto pro společnost jako celek, kteroukoliv jeho stránku, pak přinejmenším stejnou platnost má tato závislost v organismu a činnosti armády. Jestliže je z nejvyšších míst ve straně, státě a armádě věnován mimořádný zájem o stav velení a řízení, pak se úloha a odpovědnost všech těch, kteří se těmito problémy zabývají, podstatně zvyšuje.

Poukázal jsem na charakter vývoje mechanizace a automatizace ve velení v naší armádě v minulých deseti letech a na složitou situaci, která vyvstala na sklonku šedesátých let. Domnívám se, že v nových podmínkách najde tato oblast opět své místo a bude sloužit těm cílům, pro něž byla zřízena.